

Livsmiljöenheten/Kulturmiljö/Plan
Tor Sundberg

Länsstyrelsen i Gotlands län

2003 -07- 0 4

Överklagande har ej skett inom föreskriven tid.

Eva Jacobsson

Eva Jacobsson
Registrator

Riksantikvarieämbetet

Ink. 2003 -07- 2 2

Dnr.....

Byggnadsminnesförklaring (BM) av fastigheten Gotland Silte Hallvide 1:21

Manbyggnaden efter återläggningen av flistaket år 1999. Foto Johan Gardelin, länsmuseum.

Ni har tagit initiativ till byggnadsminnesförklaring (BM) av fastigheten Hallvide 1:21 i Silte socken, Gotland.

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 3 kap. 1 § första stycket lagen om kulturminnen m.m. (1988:950), KML, fastigheten Hallvide 1:21 i Silte socken, Gotland för byggnadsminne (BM).

hallvide silte

Postadress
621 85 VISBY

Besöksadress
Strandgatan 1 och 2

Telefon
0498-29 21 00
Direkttelefon
0498-29 21 24

Telefax
0498-21 72 89
Direktfax
0498-24 72 75

E-post
lansstyrelsen@lsts.se
Direkt E-post
joha@lsts.se

BM-förklaringen omfattar manbyggnad (1) och flygel (2). Till byggnadsminnet hör ett skyddsområde som avgränsats med heldragen linje på bifogade karta (bilaga 1) bestående av lillgårdstomt med trädgård.

SKYDDSFÖRESKRIFTER

Länsstyrelsen meddelar enligt 3 kap. 2§ KML följande skyddsföreskrifter:

1. Ovan angivna byggnader 1 och 2 får inte rivas, byggas till eller till sin exteriör byggas om.
2. I byggnaderna får inte göras ingrepp i stomme d.v.s. grund, bärande väggar, bjälklag, takstol och murstock.
3. I byggnad 1 och 2 får inte fast inredning och inte heller ytskikt borttagas.
4. Skyddsområdet får inte ytterligare bebyggas eller på annat sätt förändras. Ädelträdbestånd och flerårigt växtmaterial skall bevaras. Övriga tillbehör såsom brunnar, beläggningar, murar, gångar och staket får inte flyttas, tas bort eller ändras.
5. Byggnadsminnet skall underhållas så att byggnadernas särart bevaras.

Om det finns skäl, får länsstyrelsen lämna tillstånd till att ett byggnadsminne ändras i strid mot skyddsföreskrifterna enligt 3 kap. 14§ i KLM.

KOMMENTARER

Med exteriör menas t.ex. yttertrappor, takutformning, takmaterial, skorstenar, fönster inklusive beslag, dörrar inklusive beslag och fasadmaterial

Med fast inredning menas t.ex. spisar, spiskupor, kakelugnar, kaminer, äldre golv- och takbräder, äldre innertrappor, äldre listverk, äldre väggbeklädnad, äldre fast skåpinredning, äldre snickerier, äldre paneler, äldre tapeter och äldre dörrar inkl beslag.

Avsikten med skyddsföreskrifterna är att inga exteriöra eller interiöra förändringar skall ske, utan byggnaden skall behålla sin ursprunglighet för framtiden. Därför är även mindre förändringar av t.ex. markbeläggning tunar och grindar, uppsättning av antenner, räcken, skärmtak, altaner, markiser, skyltar lampor m.m. tillståndspliktiga. Då det gäller interiören är omtapetsering, ommålning, eldragningar m.m. tillståndspliktiga. Både exteriöra och interiöra ändringar skall utföras i samråd med länsstyrelsen.

Före underhåll och restaurering skall kontakt tas med Länsstyrelsen i Gotlands län/ livsmiljöenheten/kulturmiljöfunktionen.

Även för BM provas bygglovspliktiga åtgärder på sedvanligt sätt i kommunens byggnadsnämnd. Stadsarkitektkontoret skall kontaktas i osäkra fall.

BYGGNADSBESKRIVNING

Byggnaderna på Hallvide 1:21 består av manbyggnad enligt uppgift uppförd om kring år 1800 samt flygelbyggnader:

Manbyggnaden (1) består av en parstuga delvis uppförd i två plan, delvis i ett och ett halvt plan. Den sydvästra delen har två fulla våningar samt vind under tegeltäckt sadeltak,

medan den nordöstra delen är uppförd i ett och ett halvt plan under flistak av sandsten, med den betydligt flackare takvinkel detta takmaterial kräver.

En dörr från den övre hallen i högdelen ut mot lågdelen tak antyder att byggnaden inte är färdigbyggd och att tanken varit att förse även lågdelen med en andra våning.

Denna halvfärdiga utformning har tidigare förekommit även på andra, idag rivna, byggnader i trakten.

Högdelen har i bottenvåningen - förutom farstu - en kammare i det f.d. köket och vardagsstuga åt sydväst. I övervåningen finns sal och brudkammare. Vinden är oinredd. Lågdelen har kök i en tidigare vardagsstuga och vind i övervåningen. Skorstenen från köket/f.d. vardagsstugan går genom vindsvåningen och upp utanpå högdelen nordöstra gavel.

Manbyggnaden har huvudentré från sydost via en pardörr med lodstående ovala ljusinsläpp. En dörr från kammaren/f.d. köket leder idag ut på baksidan av byggnaden. Tidigare ledde dörren till ett nu försvunnet bakbygge i trä, inrymmande sommarkök.

Kakelugnar finns idag i salen och brudkammaren, medan köket och vardagsstugan har sandstensspisar. Väggsåp finns i övre hallen samt farstun, det senare är dock flyttat från det ursprungliga köket.

Flygelbyggnaderna (2) - uppförda i vinkel mot manbyggnaden - består av brygghus med gryta, ugn och kölna närmast huvudbyggnaden, därefter drängkammare samt hönshus i en separat byggnad mot sydost. Hönshusets främre västra hörn är sammanbyggt med drängkammarens bakre östra hörn och sluter därmed lillgården mot nordost. De båda byggnaderna är uppförda av sten under tegelklädda sadeltak.

Byggnaderna på Hallvide 1:21 har idag ett mycket högt kulturhistoriskt värde. Detta består av ett **byggnadshistoriskt värde**, vilket representeras av den ofullbordade utformningen. I flistaksstrukturen finns ett **byggnadsteknikhistoriskt värde**. Då byggnaden utgör socknens och länets enda kvarvarande byggnad i detta frysta skede av bebyggelseutvecklingen finns ett **identitetsvärde** för Silte socken, så väl som för Gotland i sin helhet. Dessa värden förstärks ett **högt pedagogiskt värde** tack vare dörren i gavelröset, varmed denna traditionella bebyggelseutveckling tydligt framträder. Sammantaget gör detta byggnaderna **synnerligen märkliga**. Exteriörerna i övrigt håller - både i den fullbordade delen såväl som i lågdelen - hög kulturhistorisk klass.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos länsrätten i Gotlands län, se bilaga. Beslutet skall enligt 3 kap. 21§ KLM tillämpas utan hinder av att ev. talan förs mot beslutet.

BESLUTANDE M.M.

Beslut i detta ärende har fattats av länsantikvarie Christian Runeby och byggnadsantikvarie Tor Sundberg.

Den förberedande handläggningen har utförts av Johan Gardelin vid Läns museet på Gotland och Tor Sundberg vid länsstyrelsen.

Christian Runeby
länsantikvarie

Tor Sundberg
byggnadsantikvarie

Kopia till:

RAÄ

Byggnadsnämnden

Gotlands forsal

Kultur- och fritidsnämnden

Kopia av lagakraftvunnet beslut:

RAÄ

Lantmäterimyndigheten

Gotlands forsal

Byggnadsnämnden

Länsantikvarien

orienteringskarta

Hallvide 1:21 Silte

Kartutsnitt över fastigheten Silte Hallvide 1:21.

